C/2025/644

10.2.2025

# NÕUKOGU SOOVITUS,

## 21. jaanuar 2025,

## millega kiidetakse heaks Rootsi riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava

(C/2025/644)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 121,

võttes arvesse määrust (EL) 2024/1263, eriti selle artiklit 17,

võttes arvesse komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

**ÜLDISED MÄRKUSED**

(1) 30. aprillil 2024 jõustus ELi reformitud majandusjuhtimise raamistik. ELi reformitud majandusjuhtimise raamistiku põhielemendid on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ([1]), muudetud määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kohta ([2]) ja muudetud nõukogu direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku kohta ([3]). Raamistiku eesmärk on edendada reformide ja investeeringute kaudu usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ja vastupanuvõimet ning vältida valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Samuti edendatakse sellega riikide isevastutust ja keskendutakse rohkem keskpikale perspektiivile, koos nõuete tõhusama ja sidusama täitmisega.

(2) Uue majandusjuhtimise raamistiku keskne element on riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad, mille liikmesriigid esitavad nõukogule ja komisjonile. Kavadel peab olema kaks eesmärki: i) tagada, et muu hulgas kohandamisperioodi lõpuks on valitsemissektori võlg usutavalt langustrendis või püsib mõistlikul tasemel ning et valitsemissektori eelarve puudujääk tuuakse keskpikas perspektiivis allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst ja hoitakse allpool seda taset, ning ii) tagada, et viiakse ellu reformid ja investeeringud, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse ELi ühiseid prioriteete. Selleks tuleb igas kavas esitada keskpika perioodi kohustus seoses netokulude ([4]) kavaga, millega sisuliselt kehtestatakse eelarvepiirang kava kehtivusajaks, mis on (sõltuvalt liikmesriigi tavapärasest seadusandlikust tsüklist) neli või viis aastat. Lisaks tuleb kavas selgitada, kuidas liikmesriik tagab, et viiakse ellu reformid ja tehakse investeeringud, millega lahendada Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes soovitustes (sealhulgas asjakohasel juhul makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud soovitustes) kindlaks tehtud peamisi probleeme, ja kuidas liikmesriik järgib liidu ühiseid prioriteete. Eelarve kohandamise perioodi pikkus on neli aastat, mida võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik kohustub ellu viima asjakohased reformid ja tegema investeeringud, mis vastavad määruses (EL) 2024/1263 sätestatud kriteeriumidele.

(3) Pärast kava esitamist hindab komisjon, kas kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

(4) Komisjoni soovituse alusel võtab nõukogu vastu soovituse, milles sätestatakse asjaomase liikmesriigi netokulude kava ja asjakohasel juhul kiidetakse heaks eelarve kohandamise perioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Netokulu, nagu on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artiklis 2, nimelt valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud, ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

**MÄRKUSED ROOTSI RIIKLIKU KESKPIKA PERIOODI EELARVE- JA STRUKTUURIKAVA KOHTA**

(5) Rootsi esitas 11. oktoobril 2024 nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Kava esitati pärast määruse (EL) 2024/1263 artiklis 36 sätestatud tähtaja pikendamist, milles lepiti komisjoniga kokku, võttes arvesse Rootsi esitatud põhjendusi.

**Kava esitamisele eelnenud protsess**

(6) Enne kava esitamist palus Rootsi tehnilist teavet ([5]), mille komisjon esitas 21. juunil 2024 ja avaldas 11. oktoobril 2024 ([6]). Tehniline teave näitab 2028. aasta struktuurse esmase eelarvepositsiooni taset, mis tagab, et valitsemissektori eelarve puudujääk püsib keskpikas perspektiivis alla 3 % SKPst, ja et valitsemissektori võlg jääb keskpikas perspektiivis alla 60 % SKPst ka juhul, kui pärast nelja-aastast kohandamisperioodi ei võeta täiendavaid eelarvemeetmeid. Keskpikk periood on määratletud kui kümneaastane periood pärast kohandamisperioodi lõppu. Tehniline teave koostati ja edastati liikmesriikidele kahe stsenaariumi alusel: stsenaarium, mille puhul on eelarvepositsiooni võrdlustrajektoor vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artikli 9 lõikele 3 kooskõlas eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega ([7]), ja stsenaarium, mille puhul turvavaru arvesse ei võeta. Rootsit käsitlevas tehnilises teabes nähakse ette, et komisjoni eelduste põhjal, mis olid 2024. aasta juunis edastatud eelnevate suuniste aluseks, peaks kehtivate eelarve-eeskirjade järgimiseks nelja-aastase kohandamisperioodi jooksul olema struktuurne esmane eelarvepositsioon kohandamisperioodi lõpus (2028) vähemalt - 1,8 % SKPst (stsenaarium ilma eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmeta), nagu on näidatud järgmises tabelis 1. Kui võtta arvesse ka eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeedet, peaks struktuurne esmane eelarvepositsioon olema kohandamisperioodi (2028) lõpus vähemalt - 0,8 % SKPst. Rootsilt, kellel on õigus saada tehnilist teavet, eelarvepuudujäägi turvavaru järgimist siiski ei nõuta.

**Tabel 1. Komisjoni poolt Rootsile esitatud tehniline teave**

| Kohandamisperioodi viimane aasta | 2028 |
|---|---|
| Struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumväärtus (% SKPst), stsenaarium ilma eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmeta | - 1,8 |
| *Üksnes teavitamiseks:* struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumväärtus (% SKPst), stsenaarium koos eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega | - 0,8 |

Allikas: komisjoni arvutused.

(7) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 12 pidasid Rootsi ja komisjon 2024. aasta augustis tehnilist dialoogi. Dialoogi keskseks teemaks oli kavandatav Rootsi netokulude kava kui ülemmäär, mida Rootsi kohustub mitte ületama, ja selle aluseks olevad eeldused (eelkõige 2024. aasta algne eelarvepositsioon ja potentsiaalse SKP kasv keskpikas perspektiivis), samuti selliste reformide ja investeeringute kavandatud elluviimine, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete õiglase rohe- ja digipöörde, sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime, energiajulgeoleku ja kaitsevõime ülesehitamise vallas.

(8) Rootsi esitatud kavas ei ole teavet riigisiseste sidusrühmadega konsulteerimise kohta enne kava esitamist.

(9) Kava esitati riigi parlamendile 1. oktoobril 2024. Seejärel võttis valitsus selle 10. oktoobril 2024 vastu.

([5]) Liikmesriikidele ning majandus- ja rahanduskomiteele edastatud eelnevad suunised sisaldavad tehnilist teavet i) ilma kohandamisperioodi pikendamiseta ja koos sellega (hõlmavad vastavalt 4 ja 7 aastat) ning ii) koos eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega ja ilma selleta. See hõlmab ka peamisi algtingimusi ja aluseks olevaid eeldusi, mida kasutatakse komisjoni keskpika perioodi valitsemissektori võla prognoosimise raamistikus. Võrdlustrajektoor arvutati komisjoni 2023. aasta võla jätkusuutlikkuse analüüsis (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_et) kirjeldatud metoodika kohaselt. See põhineb Euroopa Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosil ja keskpika perioodi pikendamisel kuni 2033. aastani, kusjuures pikaajaline SKP kasv ja vananemisega seotud kulud on kooskõlas komisjoni ja nõukogu 2024. aasta ühisaruandega rahvastiku vananemise kohta (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_et).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_et#sweden

([7]) Määruse (EL) 2024/1263 artiklis 8 kehtestatud eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmes on sätestatud, et struktuurse esmase eelarvepositsiooni aastane paranemine on 0,4 protsendipunkti SKPst (või kohandamisperioodi pikendamise korral 0,25 protsendipunkti SKPst), kuni struktuurne eelarvepuudujääk on väiksem kui 1,5 % SKPst.

**Muud seotud protsessid**

(10) Komisjon jõudis 19. juunil 2024 järeldusele, et Rootsis esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Eelkõige seisab Rootsi silmitsi kinnisvaraturu ja erasektori suure võlaga seotud haavatavusega, mis on endiselt üsna suur, ning poliitikameetmed nende probleemide lahendamiseks on olnud piiratud ([8]).

(11) Nõukogu esitas 21. oktoobril 2024 Euroopa poolaasta raames Rootsile riigipõhised soovitused ([9]).

**KAVA KOKKUVÕTE JA KOMISJONI HINNANG KAVALE**

(12) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 16 hindas komisjon kava järgmiselt.

**Kontekst: makromajanduslik ja eelarveolukord ning väljavaated**

(13) Rootsi majandustegevus vähenes 2023. aastal 0,3 %, mille tingis märkimisväärne langus eratarbimises ja kapitali mahutuses põhivarasse. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks majandus 2024. aastal kasvama 0,3 %, mis on tingitud sisenõudluse taastumisest, mille aluseks on kahanev inflatsioon ja madalamad intressimäärad. 2025. aastal peaks reaalse SKP kasv olema 1,8 %, kuna sisenõudluse taastumine peaks hoogustuma. 2026. aastal peaks reaalse SKP kasv olema 2,6 %, kuna majanduskasv kujuneb eeldatavasti laiapõhjaliseks. Prognoosiperioodil jääb potentsiaalse SKP kasv eeldatavalt üldjoontes stabiilseks kerge tõusutendentsiga. Töötuse määr oli 2023. aastal 7,7 % ning komisjoni prognoosi kohaselt on see 2024. aastal 8,5 %, 2025. aastal 8,4 % ja 2026. aastal 7,8 %. Inflatsioon (SKP deflaator) peaks prognooside kohaselt langema 6,1 %-lt 2023. aastal 2,3 %-le 2024. aastal, 1,4 %-le 2025. aastal ja 1,3 %-le 2026. aastal.

(14) Mis puudutab eelarvesuundumusi, siis Rootsi valitsemissektori eelarve puudujääk oli 2023. aastal 0,6 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks eelarvepuudujääk jõudma 1,9 %ni SKPst 2024. aastal ja langema 1,4 %ni 2025. aastal, ning eeldusel, et poliitikat ei muudeta, 0,3 %ni 2026. aastal. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosis võetakse arvesse Rootsi 2025. aasta eelarvekava, mille valitsus esitas riigi parlamendile septembris. Valitsemissektori võlg oli 2023. aasta lõpus 31,5 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2024. aasta lõpuks tõusma 32,8 %-le, 2025. aasta lõpuks üldjoontes stabiliseeruma 32,7 % juures SKPst ning langema 2026. aasta lõpuks 31,7 %-le SKPst. Komisjoni eelarveprognoosis ei võeta keskpika perioodi kavades esitatud poliitilisi kohustusi arvesse enne, kui nende aluseks on usaldusväärselt teatavaks tehtud ja piisavalt täpsustatud konkreetsed poliitikameetmed.

**Kavas esitatud netokulude kava ja makromajanduslikud eeldused**

(15) Rootsi riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega on ette nähtud eelarve kohandamine nelja aasta jooksul.

(16) Kava sisaldab kogu määruse (EL) 2024/1263 artiklis 13 nõutud teavet, välja arvatud teave enne kava esitamist riigisiseste sidusrühmadega konsulteerimise kohta (nõutud määruse (EL) 2024/1263 artikli 13 punkti g alapunktis vi).

(17) Kavas on täpsustatud, et tabelis 2 esitatud netokulude kavas on aastateks 2025–2028 kindlaks määratud netokulude kasvu ülempiir 4,4 %, mida ametiasutused kohustuvad mitte ületama. Tehniline teave (mille puhul on eeldatud lineaarset kohandamist) on kohandamisperioodil (2025–2028) kooskõlas netokulude keskmise kasvuga 4,5 %. Kavas ette nähtud netokulude kava kohane ülempiir peaks kohandamisperioodi lõpuks (2028) võimaldama struktuurset esmast eelarvepositsiooni - 1,8 % SKPst. See on võrdne struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumtasemega - 1,8 % SKPst 2028. aastal, mille komisjon esitas tehnilises teabes 21. juunil 2024 ([10]). Kavas eeldatakse, et potentsiaalse SKP kasv jääb kava kestuse jooksul üsna stabiilseks, olles ligikaudu 1,7 %. Lisaks eeldatakse kavas, et SKP deflaatori kasvumäär langeb 2,8 %-lt 2024. aastal 1,4 %-le 2025. aastal ning tõuseb seejärel järk-järgult 1,8 %-le 2028. aastal.

([8]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja Euroopa Investeerimispangale (COM(2024) 600 final), 4. liide.
([9]) Nõukogu 21. oktoobri 2024. aasta soovitus, mis käsitleb Rootsi majandus-, eelarve-, tööhõive- ja struktuuripoliitikat.
([10]) Ilma eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmeta stsenaariumis.

**Tabel 2. Netokulude kava ja peamised eeldused Rootsi kavas**

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Kava kehtivusaja (2025–2028) keskmine |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Netokulude kasv (aastane, %) | 6,4 | 4,0 | 4,4 | 4,4 | 4,6 | 4,4 |
| Netokulude kasv (kumulatiivne, alates baasaastast 2023, %) | 6,4 | 10,7 | 15,5 | 20,6 | 26,1 | ei ole kohaldatav |
| Potentsiaalse SKP kasv (%) | 1,4 | 1,6 | 1,8 | 1,7 | 1,8 | 1,7 |
| Inflatsioon (SKP deflaatori kasv) (%) | 2,8 | 1,4 | 1,6 | 1,7 | 1,8 | 1,6 |

Allikas: Rootsi keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning komisjoni arvutused.

**Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori võlale**

(18) Kui kavas ette nähtud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused realiseeruvad, suureneb valitsemissektori võlg kava kohaselt järk-järgult pisut alla 33 %-lt SKPst 2024. aastal 36,2 %-le SKPst kohandamisperioodi lõpuks (2028), nagu on näidatud tabelis 3. Kava kohaselt peaks võla suhe pärast kohandamisperioodi keskpikas perspektiivis (st kuni 2038. aastani) jätkuvalt kasvama, jõudes 2038. aastaks 51,3 %ni SKPst.

**Tabel 3. Valitsemissektori võla ja eelarvepositsiooni areng Rootsi kavas**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2038 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Valitsemissektori võlg (% SKPst) | 31,5 | 32,7 | 33,3 | 34,0 | 34,9 | 36,2 | 51,3 |
| Valitsemissektori eelarvepositsioon (% SKPst) | - 0,6 | - 1,7 | - 1,5 | - 1,6 | - 1,9 | - 2,2 | - 2,9 |

Allikas: Rootsi keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava.

Seega jääks valitsemissektori võlg kava kohaselt keskpikas perspektiivis allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 60 % SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 16 lõikes 2 võla kohta sätestatud nõudega.

**Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori eelarvepositsioonile**

(19) Kava netokulude kava ja eelduste kohaselt suureneks valitsemissektori eelarve puudujääk kohandamisperioodi jooksul järk-järgult 1,5 %-lt SKPst 2025. aastal 2,2 %-le SKPst 2028. aastal. Seega ei ületaks valitsemissektori eelarvepositsioon kava kohaselt kohandamisperioodi lõpus (2028) kontrollväärtust 3 % SKPst. Lisaks ei ületa valitsemissektori eelarve puudujääk kümne aasta jooksul pärast kohandamisperioodi (st kuni 2038. aastani) 3 % SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 16 lõikes 2 puudujäägi kohta sätestatud nõudega.

**Kava makromajanduslikud eeldused**

(20) Kava põhineb eeldustel, mis erinevad komisjoni poolt 21. juunil 2024 Rootsile edastatud eeldustest. Eelkõige kasutatakse kavas erinevaid eeldusi kuue muutuja puhul, milleks on 2024. aasta algne eelarvepositsioon, potentsiaalse SKP kasv, SKP deflaator, nominaalne kaudne intressimäär, võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni

vaheline erinevus ning omanditulu. Allpool on esitatud hinnang eelduste erinevuste kohta. Allpool on loetletud eelduste erinevused, millel on kõige suurem mõju netokulude keskmisele kasvule, ja eraldi hinnatud iga erinevust.

— Kavas eeldatakse 2024. aastaks madalamat struktuurset esmast eelarvepositsiooni, nimelt ülejääki 0,2 % SKPst, samas kui komisjon prognoosis 2024. aasta kevadel ülejääki 0,7 % SKPst. See läbivaadatud algne eelarvepositsioon ja sellele lisatud 2024. aasta ajakohastatud makromajanduslikud tingimused (mis on kooskõlas Rootsi 2025. aasta riigieelarveseaduses kasutatud eeldustega) sisaldavad alates kevadest kättesaadavat värskemat teavet ning on veidi soodsamad kui Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoos. Üldiselt leitakse, et see eeldus on nõuetekohaselt põhjendatud. Eraldi võetuna langetab see kohandamisperioodil komisjoni eeldustega võrreldes keskmist netokulude kasvu ülemmäära.

— Kava kohaselt on potentsiaalne kasv kava kestuse jooksul keskmiselt 0,1 protsendipunkti suurem kui komisjoni eeldustes prognoositi. Kavas võetakse arvesse värskemaid eelarve täitmise andmeid kui 2024. aasta kevadel, kasutades ELis ühiselt kokkulepitud metoodikat. Seega leitakse, et see eeldus pisut erineva potentsiaalse kasvu kohta on nõuetekohaselt põhjendatud. Eraldi võetuna suurendab see kohandamisperioodil komisjoni eeldustega võrreldes keskmist netokulude kasvu ülemmäära.

Ülejäänud erinevused eeldustes ei avalda märkimisväärset mõju keskmisele netokulude kasvule võrreldes komisjoni eeldustega. Üldiselt toovad kõik eelduste erinevused kokku kaasa selle, et kavas on netokulude keskmine kasv väiksem kui tehnilise teabe kohaselt arvutatud netokulude keskmine kasv. Komisjon võtab eespool esitatud hinnangut kava eeldustele arvesse tulevastel netokulude kava järgimise hindamistel.

**Kava eelarvestrateegia**

(21) Kava ei sisalda soovituslikku eelarvestrateegiat netokulude kava rakendamiseks, kuna viimane on üksnes vormiline ülemmäär, mida Rootsi kohustub mitte ületama. Asjaomaste poliitikameetmete täpne kirjeldus tuleb kinnitada või kohandada ning kvantifitseerida aastaeelarvetes.

**Kavas esitatud reformi- ja investeerimiskavatsused, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete**

(22) Kavas kirjeldatakse poliitilisi kavatsusi, mis on seotud reformide ja investeeringutega, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes, sh makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlust puudutavates soovitustes kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete. Kava sisaldab reforme ja investeeringuid, kuid ei täpsustata, mitut neist toetatakse rahaliselt taaste- ja vastupidavusrahastust.

(23) Seoses õiglase rohe- ja digipöörde ühise prioriteediga, sealhulgas määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kliimaeesmärkidega sisaldab kava poliitikaalgatusi, mille eesmärk on järgida seda ühist prioriteeti ja sellega seotud 2019., 2020., 2022., 2023. ja 2024. aasta riigipõhiseid soovitusi. Seejuures hõlmab kava meetmeid, mis toetavad kliimaneutraalsuse saavutamist 2050. aastaks, muu hulgas kliimameetmete ning investeerimis- ja innovatsioonitoetuste kaudu (kõik rohepöördega seotud riigipõhised soovitused); lisaks hõlmab kava vahendeid rohepöörde toetamiseks Põhja-Rootsis (2020. ja 2021. aasta riigipõhised soovitused) ning keskkonnahoidlike investeerimisprojektide loamenetluste ühtlustamist (2022. ja 2023. aasta riigipõhised soovitused). Investeeringud kogu Rootsit katvasse lairibaühendusse, digitaristu ühtne avalik juhtimissüsteem ja ametliku e-identimise väljatöötamine peaksid digipöördele kaasa aitama.

(24) Seoses sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ühise prioriteedi, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga, sisaldab kava poliitikaalgatusi, mille eesmärk on järgida seda ühist prioriteeti ja sellega seotud riigipõhiseid soovitusi, sealhulgas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud riigipõhiseid soovitusi erasektori võla ja eluasemeturu kohta, mis esitati aastatel 2019, 2020, 2022, 2023 ja 2024. Nende algatuste hulka kuuluvad stiimulid ümberõppeks; pikaajaliste töötute sihipärane toetamine; haridusreformid õpetajate ja koolijuhtide karjääri edendamiseks; haavatavate rühmade haridustulemuste parandamine; täiskasvanuhariduse toetamine ja õpetajakoolitus; toetusmeetmed ja krediiditagatised omavalitsustele, et toetada elamuehitust ja mitteeluhoonete elamuteks ümberehitamist.

(25) Seoses energiajulgeoleku ühise prioriteediga sisaldab kava poliitikaalgatusi selle ühise prioriteedi ja vastavate 2020., 2022., 2023. ja 2024. aasta riigipõhiste soovituste järgimiseks, eelkõige investeeringutega energiatootmisse ja -ülekandesse.

(26) Seoses kaitsevõime ühise prioriteediga sisaldab kava algatusi riigikaitse ja tsiviilkaitse vahendite märkimisväärseks suurendamiseks kuni 2035. aastani.

(27) Kavas antakse teavet kooskõla ja asjakohasel juhul täiendavuse kohta ühtekuuluvuspoliitika fondide ning Rootsi taaste- ja vastupidavuskavaga. Taaste- ja vastupidavuskava peamised meetmed on kliima ja tööstuse arenguhüpe, lairibaühenduse laiendamine ning kavaga „REPowerEU“ seotud meetmed, mis aitavad kaasa rohe- ja digipöördele ning täiendavad loetellu kantud ühtekuuluvuspoliitika meetmeid kooskõlas ELi ühiste prioriteetidega. Kava sisaldab teavet ühtekuuluvuspoliitika eri fondide eesmärkide kohta ning näiteid nende toimimisest eri sektorites ja piirkondades, sealhulgas hõredalt asustatud põhjapoolsetel aladel.

(28) Kavas on antud ülevaade Rootsi avaliku sektori investeerimisvajadustest seoses ELi ühiste prioriteetidega. Õiglase rohe- ja digipöörde, sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ning energiajulgeoleku ühiste prioriteetide puhul jaotatakse teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud investeerimisvajadused kava kestuse peale lisakuludena, mis suurenevad järk-järgult 1,5 miljardilt Rootsi kroonilt 2025. aastal 6,5 miljardi Rootsi kroonini 2028. aastal ja pärast seda. Sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime, energiajulgeoleku ja õiglase rohepöördega seotud investeerimisvajadusi esineb ka transporditaristus ning elektritootmises ja -ülekandes. Energiatootmisse on vaja investeerida hinnanguliselt 10–140 miljardit Rootsi krooni viie aasta kohta ajavahemikus 2020–2040. Kava eesmärk on aidata rahuldada Rootsi avaliku sektori investeerimisvajadusi energiajulgeoleku ühise prioriteedi vallas, milleks on ette nähtud, et 2020.–2031. aastal tehakse elektrivõrkudesse investeeringuid 170 miljardi Rootsi krooni ulatuses. Sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ning õiglase rohepöörde ühiste prioriteetide puhul on kava eesmärk toetada avalikul sektoril transporditaristu suhtes olevate investeerimisvajaduste rahuldamist 1 171 miljardi Rootsi krooniga aastatel 2026–2037. Kavas on kirjeldatud ka kaitsekulude märkimisväärset kasvu, mis ulatub 126 miljardilt Rootsi kroonilt 2024. aastal 225 miljardile Rootsi kroonile 2035. aastal ja millest suure osa moodustavad investeerimiskulud.

**Komisjoni hinnangu kokkuvõte**

(29) Üldiselt on komisjon seisukohal, et Rootsi kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

**NÕUKOGU ÜLDINE JÄRELDUS**

(30) Nõukogu tervitab Rootsi keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning leiab, et selle täielik rakendamine aitaks tagada riigi rahanduse usaldusväärsuse ja toetada valitsemissektori võla jätkusuutlikkust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu.

(31) Nõukogu võtab teadmiseks kavale antud komisjoni hinnangu. Nõukogu kutsub siiski komisjoni üles esitama oma hinnangu tulevaste kavade kohta eri dokumendis eraldiseisvalt komisjoni soovitustest nõukogu soovituste kohta.

(32) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu kavas esitatud netokulude kava ja peamiste makromajanduslike eelduste kohta, sealhulgas seoses komisjoni eelnevate suunistega, ning kava netokulude kava mõju valitsemissektori eelarve puudujäägile ja võlale. Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et kuigi makromajanduslikud ja eelarve-eeldused erinevad mõnel juhul komisjoni eeldustest, sealhulgas ajakohastatud makromajanduslike ja eelarveandmete arvessevõtmiseks, on need üldiselt nõuetekohaselt põhjendatud ja nende aluseks on usaldusväärsed majanduslikud argumendid. Nõukogu võtab teadmiseks kava laiaulatusliku eelarvestrateegia ja väljavaateid ähvardavad riskid, mis võivad mõjutada makromajandusliku stsenaariumi ja selle aluseks olevate eelduste realiseerumist ning kava netokulude kava järgimist. Nõukogu tervitab asjaolu, et kava on esitatud parlamendile. Nõukogu märgib samuti, et geopoliitilised riskid võivad avaldada survet kaitsekulutustele.

(33) Nõukogu eeldab, et Rootsi on valmis oma eelarvestrateegiat vajaduse korral kohandama, et tagada netokulude kava järgimine. Nõukogu on otsustanud tähelepanelikult jälgida majanduse ja eelarve arengut, sealhulgas suundumusi, mis on aluseks kava stsenaariumile.

(34) Nõukogu leiab, et enne eelarvejärelevalve järgmist vooru on vaja täiendavaid arutelusid jõudmaks ühisele arusaamisele sellest, milline on netokulude kumulatiivsete kasvumäärade iga-aastase järelevalvega seotud mõju.

(35) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni kirjelduse reformide ning investeerimisvajaduste ja -kavatsuste kohta, millega lahendada Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme, ning rõhutab, kui oluline on tagada selliste reformide ja investeeringute elluviimine. Nõukogu hindab komisjoni esitatud aruannete põhjal selliseid reforme ja investeeringuid ning jälgib nende rakendamist Euroopa poolaasta raames.

(36) Nõukogu jääb ootama Rootsi iga-aastaseid eduaruandeid, mis sisaldavad eelkõige teavet nõukogu kehtestatud netokulude kava rakendamisel tehtud edusammude kohta ning laiemate reformide ja investeeringute elluviimise kohta Euroopa poolaasta raames.

(37) Komisjoni hinnangu põhjal ja kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 17 peaks nõukogu soovitama Rootsile kavas esitatud netokulude kava,

SOOVITAB Rootsil teha järgmist.

1. Tagada, et netokulude kasv ei ületa käesoleva soovituse I lisas kehtestatud maksimummäärasid.

Brüssel, 21. jaanuar 2025

*Nõukogu nimel*

*eesistuja*

A. DOMAŃSKI

*I LISA*

**Netokulude maksimaalsed kasvumäärad**
**(nominaalsed aastased ja kumulatiivsed kasvumäärad)**

**Rootsi**

| Aasta | | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|---|---|
| Kasvumäär (%) | Aastane | 4,0 | 4,4 | 4,4 | 4,6 |
| | Kumulatiivne (*) | 10,7 | 15,5 | 20,6 | 26,1 |

(*) Kumulatiivsed kasvumäärad arvutatakse võrdluses baasaastaga 2023. Kumulatiivseid kasvumäärasid kasutatakse kontrollikontol, et teha iga-aastast järelkontrolli nõuete täitmise üle.